

De beste...

Tapijt LEGGERS

Foto: Wierri Nieuman

Soms is het gewoon handig om een plantenlijstje bij de hand te hebben. Je wilt aan de slag met de tuin, maar welk exemplaar past nou goed op die ene specifieke plek? De beste bodembedekkers voor de biodiversiteit volgens Saskia van Wijk, kweker bij haar eigen Sas' Mini-Kwekerij.

tekst JANNEKE KLUNDER

Galium odoratum

'Lievevrouwebedstro is een bodembedekker met zoetgeurende bloemetjes, inheems in Europese bossen. De bladvorm vind ik heel mooi, al die sterretjes boven elkaar. Houdt van een plekje onder bomen of struiken in losse, vochthoudende, humusrijke grond, liefst met wat kalk erin. Een echte insectenplant die kan dienen als tapijtje tussen grote planten, en nog eetbaar ook.'

- **Plus:** mooie combi met hoge planten.
- **Min:** kan zich flink uitbreiden, maar is goed in toom te houden.
- **Biodiversiteit:** de nectarrijke bloempjes lokken (zweef)vliegen, wilde bijen en hommels.
- **Bloei:** wit in april-mei.
- **Combineren:** met grotere planten zoals salomonszegel (*Polygonatum*), *Geranium phaeum*, damastbloem, akelei of judaspenning.
- **Stek:** (half)schaduw.
- **Groeiwijze:** matvormend door middel van uitlopertjes.
- **Hoogte:** 15-30 centimeter.

Wat is een bodembedekker precies? Saskia van Wijk omschrijft het als volgt: "Als je kijkt naar de groei van de plant heb je verschillende types: de letterlijke bodembedekkers groeien en wortelen opzij en vormen op die manier echt een tapijt. Daarbuiten heb je planten, zoals veel geraniums, die ook als bodembedekker worden gezien. Ze blijven weliswaar op één plek, maar maken heel lange ranken en bedekken op die manier een groot stuk van de grond. Ze wortelen niet opzij. In mijn lijstje komen beide terug."

Bodembedekkers zijn een grote plus voor de biodiversiteit, vindt Saskia. "Onder heesters, bomen en andere planten heb je met een bodembedekker geen kale grond, waardoor je 's zomers koelere grond houdt en 's winters warmere. Ook komt er meer humusvorming, doordat plantdelen die afsterven in de grond terechtkomen. Dit bevordert het bodemleven en ander dierenleven dat zich onder planten afspeelt. Het gaat dus niet alleen om de bloemen die insecten aantrekken, ook om het bladerdek dat voor veel beestjes een schuilplek vormt en een plek om eten te vinden. Egels, muisjes, vogels, insecten - allerlei gespuis. Daar zijn bodembedekkers heel goed voor."

Onder de bodembedekkers bestaan er zanaanbidders, maar de meeste zijn bestemd voor de schaduw met bloei in de lente. "Dat komt doordat ze van nature vaak onder loofbomen en bladverliezende heesters groeien. Ze moeten het echt hebben van het voorjaar en maken juist dan hun

bloemen, want dat is in de natuur de beste tijd: er komt het meeste zonlicht door de bomen heen."

Saskia raadt aan om bodembedekkers samen met andere planten te gebruiken. "Sowieso is het leuk om een bodembedekker te combineren, anders wordt het al best snel saai. Sneeuwkllokjes en bosanemonen bijvoorbeeld kunnen een totale bodembedekking vormen, maar verdwijnen in de zomer. Combineer ze met soorten die 's zomers wel blijven. De meeste van de acht planten die ik koos zijn wintergroen, maar bijvoorbeeld *Tiarella* kan in strenge winters wel zijn blad verliezen."

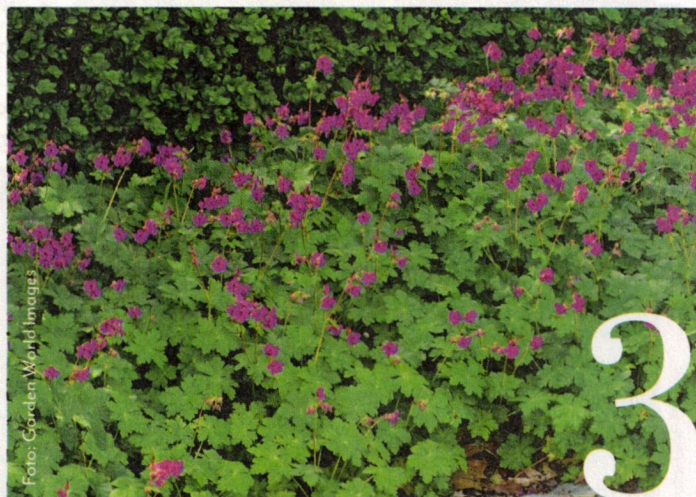

Foto: Garden World Images

Ajuga reptans 'Catlin's Giant'

'Deze cultivar is een robuuste variant van het inheemse kruipend zenegroen, met een opvallend grote bloeiwijze en fors, purper, glanzend blad. Prachtig. Hij is bekroond met een RHS Award of Garden Merit. Groeit goed dicht, dus je krijgt er niet veel gaten in.'

- **Plus:** de forsere bloeiaren dan de gewone *Ajuga*.
- **Min:** hangt op droge grond snel slap, heeft moeite met lange periode van droogte.
- **Biodiversiteit:** bijen- en hommelpant, het winterse bladerdek is nuttig voor kleine beestjes.
- **Bloei:** paarsblauw in mei-juni.
- **Combineren:** met tamelijk sterke buurplanten als *Geranium macrorrhizum*, *Brunnera*, varens of *Pachyphragma macrophyllum*.
- **Stek:** halfschaduw.
- **Groeiwijze:** vormt een tapijt van rozetten via uitloperijtjes.
- **Hoogte:** 10-30 centimeter.

Geranium macrorrhizum 'Czakar'

'Deze cultivar van rotsooievaarsbek heeft vrolijke zuurstokroze bloemetjes. Een zeer sterke bodembedekker, ook in droge schaduw. Ik vind het een heel leuke, heldere kleur, zeker als je hem niet in een heel grote groep gebruikt. Het aromatische blad kleurt in de herfst oranje-rood.'

- **Plus:** zeer robuuste, onverwoestbare bodembedekker.
- **Min:** bloeit niet heel lang.
- **Biodiversiteit:** goede bijen- en vlinderplant, 's winters beschutting voor insecten en kleine dieren.
- **Bloei:** helderroze in mei-juni.
- **Combineren:** met grasachtigen als leliegras (*Liriope*), *Tiarella* en planten met afwijkende bloei- of bladvorm.
- **Stek:** zon en schaduw.
- **Groeiwijze:** vormt snel een dicht tapijt door middel van rhizomen.
- **Hoogte:** 30-40 centimeter. ▶

Foto: Florapress

Saponaria sicula subsp. *intermedia*

'Zeepkruid is een breed uitspreidende bodembedekker die eindeloos bloeit, overladen met zachtroze bloemetjes. Geschikt voor droge, zonnige plekken in stenige grond. Deze *Saponaria* wordt al gauw een breed, roze kussen. Is vooral leuk in bakken of over een (verhoogd) randje. In tegenstelling tot zijn inheemse zusje (*Saponaria officinalis*) woekert deze absoluut niet. Knip de lange ranken af en toe terug, dan heb je bloei tot aan de vorst.'

- **Plus:** zeer lange bloeitijd.
- **Min:** zet 'm vanwege de breedte niet direct langs het looppad.
- **Biodiversiteit:** wordt door bijen bezocht.
- **Bloei:** zachtroze in juni-september.
- **Combineren:** met *Geranium sanguineum*-cultivars en andere droogtebestendige planten of grassen; in een bak met meer opgaande planten.
- **Stek:** zon.
- **Groeiwijze:** de lange, liggende ranken vormen een 'roze wolk'.
- **Hoogte:** 25-50 centimeter.

Foto: iStock/Tom Mecker

Tiarella cordifolia

'Schuimbloem is een uitstekende voorjaarsbloeiende bodembedekker voor een plek in de schaduw. Hij bloeit pluizig met van die kleine sterretjes, in roomwit met soms een vleugje roze. Groeit heel goed opzij en vormt snel een tapijtje onder bomen. *Tiarella* blijft tamelijk laag en kan leuk tussen andere planten doorgroeien. Dus ook onder bomen, hoewel hij het meest van een beetje losse, vochthoudende grond houdt.'

- **Plus:** de prachtige bloei.
- **Min:** gevoelig voor emelten en engerlingen.
- **Biodiversiteit:** trekt verschillende insecten, bijen en vlinders.
- **Bloei:** roomwit in april-mei.
- **Combineren:** met wat lagere schaduwplanten als elfenbloem (*Epimedium*), longkruid (*Pulmonaria*), *Helleborus* of een andere bodembedekker.
- **Stek:** (half)schaduw.
- **Groeiwijze:** matvormend door middel van liggende stengeluitlopertjes.
- **Hoogte:** 10-30 centimeter.

5

Foto: iStockphoto/skymoom13

Pachyphragma macrophyllum

'Kaukasische look-zonder-look is echt een fantastische bodembedekker. Heel sterk, niet kieskeurig qua grond en vocht. Heeft een heel natuurlijke uitstraling. Het is eigenlijk een soort grote look-zonder-look, maar lijkt ook een beetje op de pinksterbloem met zijn leuke bloei boven mooi rond blad. Kan donkere, moeilijke schaduwplekken heel erg opfleuren.'

- **Plus:** de goede prestatie in de droge schaduw.
- **Min:** geen.
- **Biodiversiteit:** trekt veel wilde bijen en het oranjetipje (waardplant).
- **Bloei:** wit in maart-april.
- **Combineren:** met hogere schaduwplanten, zoals varens, asters of hoge narcissen, onder heesters.
- **Stek:** (half)schaduw.
- **Groeiwijze:** stoelt uit en zaait zich licht uit.
- **Hoogte:** 20-40 centimeter.

Phuopsis stylosa 'Purpurea'

'Perzische kruisjesplant komt van oorsprong uit Noord-Iran en is een sterke, langbloeiende bodembedekker. Heeft een veel sprekender, intenser roze kleur dan de gewone soort *Phuopsis stylosa*. Als je planten van *Phuopsis* in de auto hebt liggen om mee naar huis te nemen, ruik je een wietlucht. Dat ruik je alleen in een besloten ruimte. Doet het leuk op muurtjes, tussen stenen, onder struiken of langs het pad, liefst in doorlatende, niet te droge grond.'

- **Plus:** zijn hele voorkomen.
- **Min:** wordt vrij breed en kan licht woekeren (niet lastig weg te krijgen).
- **Biodiversiteit:** trekt veel vlinders.
- **Bloei:** purperroze in juni-augustus.
- **Combineren:** langs allerlei plantjes en randjes, langs een wadi, met afwijkende bladtypes en grootbladen.
- **Stek:** zon-halfschaduw.
- **Groeiwijze:** matvormend door middel van uitlopertjes.
- **Hoogte:** 15-20 centimeter.

Foto: Wiert Nieuwman

Foto: GAP Photos

Symphytum grandiflorum 'Hidcote Pink'

'Deze smeerwortelcultivar is een zeer goede en sterke bodembedekkende plant, ook in droge schaduw. Het mooie vind ik dat-ie zijn leuke perzikroze met witte bloembuisjes een stuk hoger draagt dan de gewone kruipende smeerwortel. De plant is niet inheems, maar er komen zó veel hommels en bijen op af als-ie bloeit, dat is geweldig. Vormt redelijk fors blad dat een echte deken vormt.'

- **Plus:** het grote insectenbezoek.
- **Min:** sterke uitbreidingsdrang.
- **Biodiversiteit:** trekt al vroeg hommels, die prikken een gaatje in de bloem om bij de nectar te komen.
- **Bloei:** perzikroze-wit in april-juni.
- **Combineren:** kijk uit met kwetsbare plantjes; goede buur voor *Geranium macrorrhizum* of sterke, forse planten als varens, schout-bij-nacht (*Rodgersia*), herfstanemoon, geitenbaard (*Aruncus*) of bepaalde astersoorten.
- **Stek:** (half)schaduw.
- **Groeiwijze:** sterk uitstoelend.
- **Hoogte:** 15-35 centimeter.◆

DE EXPERT

Saskia van Wijk runt sinds 2018 Sas' Mini-Kwekerij in het Gelderse Brummen. Op de kleine dorpskwekerij vind je een verrassend assortiment vaste planten, siergrassen en enkele eenjarigen, waarvan vele aantrekkelijk zijn voor bijen en vlinders. sasminikwekerij.nl